

N: 31.

Toinen saarna Palmusunnuntaina.

Kaunis saarna pyhän sakramentin nauttimisesta.

Ilmestyi painosta v:na 1525 Wittenbergissä.

Koska vielä monin paikoin noudatetaan sitä väärää paavilaista tapaa, että joukoittain juostaan Pääsiäispäivänä Herran ehtoolliselle, ja koska sellainen tapa on niin syvälle juurtunut, että se tuskin kaikkialla voidaan poistaa, niin tahdomme neuvoa yksinkertaisia, kuinka **heidän sakramenttiin nähden tulee tällä ajalla käyttäytyä.**

Rakkaani! Te olette usein kuulleet, kuinka tähän aikaan tulisi käyttäytyä Kristuksen ruumiin ja veren korkeata sakramenttia nauttittaissa. Mutta koska nämä päivät ovat määrättyt juuri tämän asian tutkisteleiseksi, täytyy meidän taasenkin siitä tarpeen mukaan puhua, sillä minulla on hyvä syy luulla, etteivät muutamat vielä ole asiasta selvillä. Minusta nähden ei voida tätä muuten paremmin ymmärtää ja käsittää, kuin että asetetaan rinnatusten sakramentin väärinkäyttäminen ja sen oikea kristillinen ja evankeliumillinen, Kristuksen säättämä ja asettama, nauttiminen.

Ensiksi on tähän asti opetettu turvallisesti ja lujasti uskomaan, että leivän alla on Kristuksen totinen ruumis ja viinan alla Kristuksen totinen veri. Tämä on ensimmäinen ja kaikkein tähdellisimmin teroitettu asianhaara, ja kun ihmiset tähän käsitykseen on saatettu, silloin on arveltu jo hyvin saarnatuksi. Sen jälkeen on pidetty tapana kysellä ihmisiltä, haluavatko sakramenttia, ja sitten heille va-

paasti sitä annettu asiasta enempää huolta pitämättä. Koko pääpaino on siis pantu näihin kahteen kohtaan: uskoivatko he näin ja halusivatko sakramenttia. Mutta mitä varten sitä olisi haluttava ja mitä muuta siihen olisi kuuluvaa, sitä ei ole kukaan ottanut varteen eikä huomannut, että tällainen usko voi olla perkeleilläkin ja kaikilla epäkristillisillä, sillä helposti kyllä taivutaan näitä opinkohtia uskomaan. Jos kerran voin uskoa, että Kristus on noussut kuolleista, kulkenut haudan eteen asetetun kiven läpitse tekemättä mitään aukkoa siihen, ja jos kerran voin uskoa todeksi, että hän on käynyt lukittujen ovien läpitse niitä murtamatta ja vahingoittamatta, joten siis puu ja hänen ruumiinsa oli samassa paikassa ja siinä samalla kuitenkin totinen ruumis ja veri, niin hyvästi voin myöskin uskoa, että leivässä ja viinassa on Kristuksen ruumis ja veri.

Sentähden ei olla vielä puolitiessäkään jos tähän pysähdyttäisiin ja ainoastaan näin paljon uskottaisiin, vaikka onkin luultu tässä jo suurtaikin tehdyksi. Tällainen usko ja halu ei vielä mitenkään riitä sakramentin oikeaan viljelemiseen, ja kaikkien niiden, jotka eivät siitä enemmän tiedä ja joilla ei ole korkeampaa uskoa eikä suurempaa halua siihen, tulee pysyä sieltä pois. Sillä sellaisille antaessasi tätä pyhää sakramenttia onpa melkeen kuin sen paiskaisit sian suuhun; se on sakramentin pilkkaimista ja häpäisemistä. Mieti sen vuoksi, kuinka toiseksi ihmiseksi tulisit, taikka pysy siitä erilläsi. Noudatettakoon sen vuoksi tästä lähtien sitä sääntöä, ettei ketään päästetä sakramentille, ellei häneltä ennakolta tiedustella ja kysellä hänen sydämensä tilaa, tietääkö hän mitä sakramentti on, ja miksi hän sille menee.

Se riittääköön, että tähän asti tuota vanhaa väärinkäytöstä olemme suvainneet ja sallineet, mutta kun evankeliumi nyt on levitetty laajemmalle koko maailmaan, täytyy meidän käydä käsiksi asiaan ja parantaa puute.

Tässä pitäisi samoin meneteltämän, kuin lasta tai jotakuta muuta tuotaessa kasteelle, niin ei ole siinä kylläksi, että hän uskoo sen kasteeksi ja Jumalan asettamaksi sakramentiksi; eikä ole siinäkään kylläksi, että kysytään, haluaako hän tulla kastetuksi, joka kaikkein viimeiseksi tehdään, vaan ensiksi kysytään häneltä näin: ”Luovutko pois perkeleestä ja kaikista hänen teoistansa ja menoistansa?” Sitten: ”Uskotko isään Jumalaan, Poikaan ja Pyhään Henkeen?” Silloin tiedustele kastaja, onko hänellä oikea usko ja tietääkö hän, mitä hän etsii, mitä varten hän siinä on ja mitä varten hän sakramenttia viljelee. Paljoa suurempi syy on alttarin sakramentin suhteen näin menetellä, ettei kukaan sinne menisi ennenkuin kuultaisiin, onko hän kelvoinen astia tätä käsittämään, ettei sitä minkään saastaisen eläimen suuhun työnnettäisi. Ketkä, näet, ainoastaan tällaisella uskolla Herran ehtoolliselle menevät, eivät etemmäksi ajattele, kuin että sen vaan nauttivat. He pitävät sitä hyvänä työnäkin, arvellen siinä kyllä olevan tehdesänsä sitä, joka on tehtäväksi säädetty ja on yleisenä tapana. Aivan kuin jos joltakulta kysyisit, minkä vuoksi hän kastattaa itsensä, ja hän vastaisi: ”En tiedä, onpahan näin säädetty; sen vuoksi tahdon minäkin niin tehdä, ja eiköhän se liene hyväkin työ.

Nyt ei voida tätä korkea-arvoista sakramenttia pahemmin pilkata ja häväistä kuin pitämällä sitä ainoastaan hyvänä työnä. Hyvä työhän on se, jonka voin toiselle tehdä ja sen pitää olla **minun** työni, mutta sakramentti ei ole minun vaan **Jumalan** työ, jonka minä otan itselleni palvelukseksi ja ilmaiseksi hyväydeksi. Yhtä suuri erotus siis kuin on Ju-

malan ja minun työlläni, yhtä mahdotonta on pitää tätä sakramenttia sekä Jumalan työnä että meidän työnämme. Siis on nyt selvää, että se on suurta sakramentin häväistystä ja Jumalan herjaamista, ellet pidä sitä Jumalan työnä.

Sen vuoksi tulisi näin kysellä jokaiselta Herran ehtoolliselle aikovalta. Ensiksi: Mikä on sakramentti? Tähän tulisi hänen vastata: Sakramentti on ne sanat, jotka Kristus lausui ehtoollista syödessään: **Ottakaat, tämä on minun ruumiini, joka teidän edestänne annetaan; tämä on minun vereni, joka teidän edestänne vuodatetaan syntein anteeksi saamiseksi.** Sitten, että hän näihin sanoihin on asettanut leivän ja viinan, joiden alla on hänen ruumiinsa ja verensä, tunnusmerkiksi ja sinitiksi, että sanat ovat tosia. Kysy sitten edelleen: mitä hyvää on näistä sanoista, jotka Kristus tässä lausuu ja joihin hän tunnusmerkin liittää? Vastaus: Minun pitää ne sen vuoksi uskoa, ei että siten hyvän työn tekisin, vaan että sydämeni uskolla pysyisi niissä kiinni eikä epäilisi asian niin olevan kuin sanat kuuluvat. Kuinka sitten sanat kuuluvat: Näin: **Tämä on minun ruumiini, joka teidän edestänne annetaan.** Nämä sanat lausuu hän kaikille, jotka sakramentin nautitsevat, ja sen vuoksi täytyy sinun uskolla niihin tarttua ja sanoa näin: Sen vuoksi minä tulen ja pyydän sakramenttia, koska minä uskon, että hänen ruumiinsa on minun tähteni annettu ja hänen verensä minun tähteni vuodatettu uskoni vahvistamiseksi; sen vakuudeksi otan minä tämän merkin. Ken tätä ei voi tehdä eikä usko, pysyköön hän henkensä uhalla sieltä pois, sillä ellei tällaista uskoa sydämessä ole, on kaikki turhaa.

Katso siis, mikä erotus on tämän ja tuon uskon välillä. Vaikka nyt olisit uskonutkin sakramentin Kristuksen ruumiiksi ja vereksi, mitä apua sinulla siitä oli? Mitä hyötyä? Perkelekin sen uskoo, mutta mitä se häntä auttaa?

Kun sinä näin teet muka hyvän työn, niin sinä et nauti enempää, kuin jos olisit maistanut palasen öylättilautasesta, jolle leipä pantu on, tai pöytäliinaa, joka on sen alla, sillä sinä et ole se kelvollinen astia, jossa hän voisi vaikuttaa. Mutta kun semmoinen usko tulee, joka käsittää sanan ja sanoo: Nämät sanat on Kristus lausunut, ja minä uskon ne todeksi, tahdon kuolla niihin turvaten ja olen varma ja vakuutettu hänen tässä olevan minulle omaksi annettuna, niin että voin ottaa hänet vastaan omana, Jumalan minulle lahjoittamana tavarana. Tämä usko on aivan tykkänään erilainen kuin äsköinen, sillä äsköinen ei anna sinulle mitään, mutta tämä antaa ja tuottaa sinulle, niinkuin uskot, kaiken sen aarteen, josta sanat puhuvat.

Tähän asti on siis oltu liian leväperäisiä, mutta tästä lähtien täytyy niin käydä, ettei sakramenttia anneta kellekään, jonka uskon laatua ei tiedetä ja joka ei ole sellainen astia, että voi sen käsittää ja osaa uskonsa toisillekin osoittaa.

Sangen tarpeellista onkin näin tehdä, koska sakramentit ovat myös asetetut uskomme ulkonaiseksi tunnustukseksi ja todistukseksi, että se olisi julkisena koko maailmalle. Jumalan edessä olisi meillä kyllin jo siinäkin, että uskomme evankeliumin; mutta nyt tahtoo hän meidän palvelemaan ihmisiä maan päällä ja todistamaan sydämessämme asuvan uskon muutamilla merkeillä. Suulla tulee meidän tunnustaa evankeliumia ja merkiksi siitä ottaa sakramentti, että maailma tietäisi meidän olevan kristittyjä. Näin olen minä itse puolestani vakuutettu, että minulla on armollinen Jumala; ja näin olen minä tehnyt tehtäväni maailman edessä.

Ellet sinä nyt näin tee, niin mitä sitten sakramentilla teet? Mitä aiot tehdä, jos kaulasi joutuu vaaraan ja saat ristin kannettavaksesi? Jos vielä kuolema käy kimppuusi ja per-

kele rupeaa hätyyttämään? Jos silloin sanot: Niin, minä uskon nauttineeni sakramentin; minä uskon sen Kristuksen totiseksi ruumiiksi ja vereksi. Kyllä silloin perkele osaa vastata: Noh, uskonhan sen minäkin. Silloin ei sinua uskosi yhtään auta, silloin on perkele sinut voittanut ja on sinut niin nutistava, ett'et ikänä enään ole autettavissa.

Mutta jos sinä sanot näin: Katsoppas hirmuhallitsija, sinä perkele ja kuolema, minä olen ottanut vastaan sakramentin, jossa minun Herrani Kristus sanansa kautta lupaa minulle lohdullisesti ruumiinsa ja verensä omakseni, sen uskon minä en ainoastaan sinun tavallasi, että se nimittäin on hänen ruumiinsa ja verensä, vaan myöskin että kaikki on minulle lahjoitettu, mitä sanat sisältävät. Sentähden panen minä tämän uskon turvakseni sinua ja kaikkea onnettomuutta vastaan ja pidän järkähtämättömästi kiinni sanoista, jotka eivät minulle valehtele, sillä ne ovat Jumalan sanat ja Jumalan merkit.

Näin täytyy sinun olla varustettu kuolemasi hetkellä. Silloin en voi minä eikä kukaan ihminen sinua auttaa, vaikka kaikkikin papit sakramentti kädessä seisoisivat sinun ympärilläsi, niinkuin tähän asti on tehty mitään muuta aikaan saamatta, kuin että se on tehty työksi ja luultu sen auttavan. Mutta kyllä se apu on huono.

Me luemme 1 Sam. 4: 3 j. Seur., että kun Israelin lapset sotivat filistealaisia vastaan, tulivat lyödyiksi ja ajettiin pakosalle, niin sanoivat Israelin vanhimmat kansalle: Epäilemättä on syynä se, minkä vuoksi Jumala antaa meidän tappiolle joutua, ettei meillä ole Herran liiton arkki tykönämme. Silloin he läksivät ja tuottivat sen. Sen tultua huusi kaikki Israel suurella ilohuudolla, niin että heidän vihollisensa tästä peljästyivät ja luulivat heidän voitaneen. Mutta käsikähmään käytyä joutuivat he uudestaan tappiolle. Missä nyt oli vika?

Olihan kuitenkin paikalla liiton arkki, jossa Jumala yhtä varmaan oli kuin tässä sakramentissa; miksi ei hän tahtonut heitä auttaa? Siksi, että he tekivät siitä hyvän työn, johon ilman uskoa luottivat. Sen vuoksi rankaisi heitä Jumala, ja he joutuivat entistä täydellisemmin voitetuksi. Näin teemme mekin; turvaudumme ainoastaan tekoomme, että olemme sakramentin nauttineet, vaikka meillä ei ollutkaan uskoa. Mutta mepä kärsimmekin perkeleen kanssa taisteluun joutuessamme vaan entistä pahemman tappion.

Minä tiedän hyvästi, että tämä väärinkäytös valitettavasti on sangen syvälle juurtunut. Sen vuoksi tulee meidän ryhtyä pontevasti asiaan saadaksemme sen poistetuksi karkoitamalla täältä kaikki, jotka luulevat siinä kylä olevan, että uskovat sakramentin Kristuksen ruumiiksi ja vereksi. Tosin se tässä on ruokana, mutta et sinä sitä syö etkä nautitse muutoin kuin siten, että uskot sen sinulle lahjoitetuksi, kuten olemme sanoneet. Kristus ei lausu sanoissaan: Katso, tässä se on sinulle valmisna, vaan hän sanoo: Ota, tämä olkoon sinun. Ei hän ole sitä varten sakramentissa, että me antaisimme hänen siihen jäädä koskemattomaksi, vaan että me häntä käyttäisimme. Siis ei nyt ole muuta tämän sakramentin oikeata käyttämistä, kuin että uskot tämän ruumiin annetuksi sinun edestäsi, ja tämän veren vuodatetuksi sinun edestäsi, silloin on se sinulla niinkuin uskot. Jos nyt omatunto sinua ahdistaa ja sanoo sinun siinä ja siinä syntiä tehneen, ja jos sinä mielelläsi tahtoisit siitä vapaa olla, niin mene Herran pöytään ja sano: Jos olenkin minä syntiä tehnyt, niin tämä ruumis ei ole syntiä tehnyt, se on viaton; tämä ruumis on minun edestäni annettu, ja tämä veri on minun tähteni vuodatettu syntein anteeksi saamiseksi; sen minä uskon ja merkiksi siitä tahdon ottaa sakramentin. Jos sinä näin teet, niin on syntisi pyyhitty pois eikä mikään

onnettomuus voi enään sinua vahingoittaa. Sillä kuka voi sinulle enään mitään tehdä? Kaikki on vaikeneva ja mykistyvä: perkeleelle ja kaikelle onnettomuudelle harmiksi olen minä nyt Kristuksen kanssa yksi leipä, niin ettei minulle enään mitään pahaa voi tapahtua; näin olen minä voittanut.

Nyt on jokaiselle kristitylle tarpeellista tietää, että hän näin saattaa vastata, kun häneltä kysytään, minkä vuoksi hän sakramenttia nautitsee. Sen vuoksi sanon vielä kerran, että vaikka tähän asti on vanhan tavan mukaan kaikki pyrkijät laskettu Herran ehtoolliselle, ei sellaista kuitenkaan enään pidä sallittaman, vaan olkoon järjestys sellainen, että joka sakramenttia haluaa, häneltä sitä ennen kysytään, mitä sakramentti merkitsee ja mitä hän siitä etsii, jolloin hänen on vastaaminen edellä osoitettuun tapaan: **Ensiksi**, että sakramentti on Kristuksen sanat ja hänen ruumiinsa ja verensä merkki; **toiseksi**, että hän siinä etsii uskonsa vahvistusta ja omantuntonsa lohdutusta luopuaksemme itsestämme ja mennäksemme Kristuksen luo. Näin tulee sinun käyttäytyä, jotta tietäisit, kuinka sakramenttia tulee viljellä; ellet tätä voi tehdä, älköön sinulle myöskään sakramenttia annettako.

Sen ohessa pidä kuitenkin varasi, ettet muodosta väärää uskoa itsellesi. Vaikka uskoisitkin, että Kristus on tässä annettu sinun omaksesi, niin jos uskosi on ainoastaan ihmisajatusta, ja omaa tekoasi, niin pysy poissa täältä sakramentilta. Tässä vaaditaan Jumalan tekemää uskoa; sinun pitää tietämän ja tunteman, että Jumala sellaista sinussa vaikuttaa, jotta pitäisit järkähtämättömänä totuutena, että tämä sana ja merkki on sinulle annettu tuntien siitä sellaista rohkeutta, että sen varaan uskaltaisit kuollakin. Jos vieläkin tunnet hätää ja epäilet, niin laskeu polvillesi ja rukoile Jumalaa, että hän antaisi sinulle armon luopua itsestäsi ja tulla oikeaan uskoon. Silloin saattai-

sit nähdä, kuinka vähän kristittyjä on ja kuinka harvat menisivät Herran ehtoolliselle.

Mutta näin voitaisiin saada aikaan, jonka mielelläni soisinkin, että oikein uskovaiset voitaisiin erottaa eri paikkaan. Jo kauvan sitten olisin halusta sen tehnyt, mutta se ei ole tahtonut käydä laatuun, sillä sitä ei ole kylliksi kauvan saarnattu eikä mieliin teroitettu. Samoin on Kristuskin tehnyt; saarnan on hän laskenut menemään kansanjoukkoon jokaiselle, kuten apostolitkin tekivät, niin että sen kaikki kuulivat, uskovaiset ja uskottomat, otitpa sen sitten onkeensa kuka otti. Näin täytyy meidänkin tehdä. Mutta sakramenttia ei sillä tavalla saa kansan sekaan viskata, kuten paavi on tehnyt. Kun minä evankeliumia saarnaan, niin en tiedä, kehen se sattuu, mutta tässä täytyy minun katsoa, että se siihen sattuu, joka sakramentille tulee. Tätä en minä saa heittää epätiedon varaan, vaan minun täytyy olla varma, että se, jolle sakramentin annan, on evankeliumin käsittänyt ja uskoo oikein, samoin kuin jonkun kastaisin; niinkuin ei senkään tule epäillä, joka sen ottaa vastaan. Tässä nyt on teillä oikea tapa ja kristillinen menettely sakramenttia nautittaessa. Puhukaamme vielä niistä hedelmistä, jotka seuraavat, jos sakramentti oikein käytetään.

Teillä on kahdenlaisia hedelmiä pyhästä alttarin sakramentista. **Ensimmäinen** on, että se tekee meidät Herran Kristuksen veljiksi ja kanssaperillisiksi, niin että **hänestä ja meistä tulee yksi leipä**. **Toinen** on, että mekin tulemme yhdeksi kaikkein toisten ihmisten kanssa maan päällä ja **olemme kaikki yksi leipä**. Näistä kahdenlaisista hedelmistä puhuu P. Paavali 1 Kor. 10: 16, 17, jotka sanat me ehkä kaikin tiedämmekin kuten nekin, joille Kristus on sakramentin asettanut. Näin sanoo Paavali: **Me monta olemme yksi ruumis, sillä me kaikki yhdestä leivästä olemme osalliset**. Ja: **Se siunattu kalkki, jota me**

siunaamme, eikä se ole Kristuksen veren osallisuus? Se leipä, jonka me murramme, eikä se ole Kristuksen ruumiin osallisuus. Näiden sanojen pitäisi olla yleisesti ja hyvin tunnettuja kristikunnassa, sillä ne sisältävät paljon.

Kun me syömme leivän, sanoo hän, niin on meillä kaikilla yhtäläinen ruoka, sinulla sama kuin minullakin, mitään erotusta ei ole, joko olet sitten mies tai vaimo; ja siinä että meillä on kaikki yhteistä tässä sakramentissa, saamme me kaiken sen, mitä Kristus on ja omistaa. Kun uskon, että hänen ruumiinsa ja verensä on minun, niin minulla on Herra Kristus kokonaan ja kaikki mitä hän toimeen saa, niin että minun sydämeni käy iloiseksi ja rohkeaksi, koska minä en enään luota omaan hurskauteeni, vaan siihen viattomaan vereen ja puhtaaseen ruumiiseen, jonka tässä saan.

Mitä nyt sitten Kristuksella on ja mitä hän voi toimeen saada? Hänen ruumiinsa ja verensä on synnitön, täynnänsä armoa, vieläpä se on jumalallisen majesteetin ruumiillinen asutokin, lyhyesti: kaikki mitä Jumalan on, se on Kristuksen; nämä tavarat joutuvat kaikki tyyni tässä minun omikseni. Mutta jotta minulla siitä olisi merkki ja vakuus, että näin äärettömän kalliit tavarat todella ovat omiani, otan minä nauttiakseni Kristuksen ruumiin ja veren. Sentähden ei minun työni yhtäkään syntiä pois pyhi, niinkuin tuo hullu paavin alainen kansa on valehdellut, vaan se, että minä totisesti uskon tämän ruumiin ja veren minulle annetuksi. Siitä syystä olen minä varma ja vakuutettu, että Kristus lahjoittaa minulle kaikki omistamansa tavarat, kaiken voimansa ja valtansa. Näin hänen viisautensa, totuutensa ja hurskautensa ottaa ja pyyhkii pois kaikki minun syntini; hänen ijankaikkinen elämänsä nielee minun kuolemani; hänen voimallaan ja väkevyydellään minä voitan perkeleen. Näin tulee kristitty ihminen ijankaikkisen ja kaiken hy-

vän perijäksi ja kaiken herraksi, niin ettei häntä mikään voi vahingoittaa.

Tämmöisiä suuria tavaroita et sinä voi millään työlläsi ansaita, vaikka joka päivä tuhannenkin messua pitäisit. Kristus on niin korkea persoona, joka antoi itsensä sinun edestäsi, että synnin, kuoleman, helvetin ja perkeleen on mahdoton hänen edessään kestää, siitä ollenkaan puhumattakaan, että ne voisivat kukistaa tämän korkean majesteetin. Missä siis hänen ruumiinsa ja verensä on, siinä hän epäilemättä on vartioimassa, ettei niitä jalkojen alle tallata. Jos sinulla siis on hänen ruumiinsa ja verensä, niin omistat sinä kaiken vallan, mikä Jumalalla itsellään on; se on: me tulemme yhdeksi leiväksi Herran Kristuksen kanssa, niin että me tulemme osallisiksi hänen tavaroistaan ja hän osalliseksi meidän kurjuudessamme. Tässä nimittäin ryntäävät vastatusten hänen hurskautensa ja minun syntini, minun heikkouteni ja hänen väkevyytensä, joten kaikki tulee yhteiseksi. Mikä minun on, se on hänen, ja mikä hänen on, se on minunkin. Tämä on ylevä, sanomaton armo, josta sydämen täytyy tulla iloiseksi ja rohkeaksi.

Jos sinä kerran olet Kristuksen kanssa yksi leipä, mitä enempää tavoittelisit? Sinulla on kaikkea ylönmääräisesti, mitä sydämesi halajaa, ja nyt sinä istut paratiisissa. Tätä olisi pitänyt mieliin teroittaa alttarin sakramenttia selitettäessä. Mutta se on niin tykkänään lyöty laimin, ettei siitä sanaakaan ole kuulunut. Kun on tahdottu saada oikeen hyvin selviteytyksi sakramentin hedelmiä, niin on opetettu näin: Ken jonakuna päivänä messua kuuntelee, hänelle ei sinä päivänä pahaa tapahdu. Näin ovat he sen kääntäneet ulkonaista onnea ja onnettomuutta tarkoittamaan. Sen lisäksi ovat he vielä salanneet ja kätkeneet asetussanat,^{*)} niin ettei niitä kukaan kuulisi eikä lausuisi kristikunnassa muka siitä syystä, että ne

ovat messun pyhimmät sanat. Kuka tämmöistä on neuvonut ja toimeen pannut muut kuin helvetin pahin perkele, että juuri sitä piilotettiin ja salassa pidettiin, josta enemmän olisi pitänyt puhuttaman ja opetettaman kristikunnassa, ja jonka kaikkein tutumpaa olisi pitänyt olla? Jos tämä on kristillistä hallitusta, niin Jumala armahtakoon! Tämä on nyt alttarin sakramentin ensimmäinen hedelmä.

Toinen on, että mekin keskenämme tulemme yhdeksi leiväksi, kuten Paavali sanoo, ja yhdeksi juomaksi. Ihmeellisiä sanoja ja sellaista puhetapaa, ettei sitä ehkä ymmärrettäkään, johon kaikkeen se on syynä, että tehdään sakramentista hyvä työ. Kuinka sen laita on, että me kaikki olemme yksi leipä ja syömmme toisiamme? Näin se asia on: Kun minä sakramentin nautin, niin se puolestaan nauttii minut; ulkonaisesti minä sakramentin nautin, mutta sisällisesti ja hengellisesti saan minä kaikki Kristuksen tavarat ja hänen itsensä, aivan samoin kuin jos syön ruumiillista leipää, joka minua sisällisesti ruumiin puolesta vahvistaa. Toisaalta taas kun minä sakramentin nautitsen, niin nautitsee ja käyttää Kristus minut ravinnokseen, syö minun ja minun syntini, jolloin minä saan hänen vanhurskautensa. Näin nielaisee hänen hurskautensa minun syntini ja kurjuuteni, niin että sen perästä minulla on pelkkä vanhurskaus.

Samoin tapahtuu meidänkin keskenme, että me kaikki tulemme yhdeksi leiväksi ja syömmme toinen toisemme. Te tiedätte, että leivän tekoa varten kaikki jyvät särjetään ja jauhetaan; näin sekoittuu kunkin jyvän jauho toisen jyvän jauheeseen, syntyy keskinäinen sekoitus, niin että täysinäisessä jauhosäkissä näkee, kuinka kukin jyvänen on sekoittunut toiseensa ja kadottanut erinäisen muotonsa; toinen antaa toiselle jauhonsa, ja kukin kadottaa oman ruumiinsa, niin että monen jyväsien ruumiista syntyy yhden leivän ruumis. Näin vii-

^{*)}Katolisten pappien täytyi lukea ne hiljaa ja itseksensä, niin ettei niitä rippivieraat kuulleet. Suom. muist.

naakin tehtäessä jokainen viinamarja sekoittaa mehunsa toisen viinamarjan mehuun, ja jokainen kadottaa oman muotonsa, niin että yksi juoma siitä tulee. Kun minä teen itseni yhteiseksi ja palvelen sinua, niin että sinä tarvitessasi voit minua nauttia, niin olen minä sinun ruokasi, aivan samoin kuin sinä nälkäsi leipää syöt, josta ruumis ja nälkäinen vatsa tuntee apua ja voimaa lähtevän. Kun siis minä sinua kaikissa tarpeissasi autan ja palvelen, niin olen samalla sinun leipäsi. Toisin päin taas, jos sinäkin olet kristitty, teet sinäkin samoin minulle, niin että kaikella hyvyydelläsi minua palvelet, joten se kaikki tulee minun hyväkseni ja nautittavakseni kuten ruoka ja juoma. Jos minä olen syntinen ja sinä Jumalan armosta hurskas, niin ryhdyt sinä jakamaan minulle hurskauttasi, rukoilet puolestani Jumalan edessä ja pidät minun asiaani aivan omanasi. Näin hävität sinä hurskaudellasi minun syntini, kuten Kristus on meille tehnyt. Näin syöt sinä minun ja minä taas sinun.

Huomaappas tästä, kuinka määrättömän, sanomattoman suuri asia sakramentti on, jos se oikein käytetään. Ihmisen täytyisi kuoliaaksi hämmästyä, jos hän oikein käsittäisi sen ylevyyden, jota mikään järki kuitenkaan ei tajuta voi. Eikö se ole suurta, että korkea majesteetti astuu minun sijaani ja vielä antaa itsensäkin minun edestäni? Sitten, että kaikki pyhät rupeavat minun puolustajakseni, laskevat asiani sydämelleen huolehtivat minusta, palvelevat ja auttavat minua? Näin asettaa Jumala meidät Kristuksen ja kaikkein valittuinsa yhteyteen; siinä on meillä suuri lohutus, johon saamme turvautua. Jos minä olen syntinen, niin on siinä Kristus, joka sanoo: Tämä syntinen on minun, minä tahdon häneen tarttua pyhillä sormillani, kuka tahtoo minua siitä soimata? Näin häviävät minun syntini pois ja minä nautin hänen vanhurskauttansa. Samoin

teemme me kristitytkin keskenämme, toinen ottaa toisen asian omakseen, niin että toinen kantaa toisen syntiä ja rikoksia ja palvelee häntä hurskaudellansa. Tätä me emme ymmärrä; ja vaikka sitä usein kuulemme ja ymmärrämme, niin emme usko sitä: siitä syystä käymme siellä käymistämme eikä kuitenkaan synny meissä mitään hedelmää eikä parannusta.

Tällaiset ovat nyt tuon korkea-arvoisen sakramentin hedelmät ja sellainen sen oikea kristillinen käytäntö, että me – lyhyesti siitä vielä puhuaksemme – otamme tarkan vaarin niistä sanoista, jotka tähän sakramenttiin kuuluvat, ja menemme sitten ja tunnustamme olemme kristityitä. Sitten voitaisiin tiedustella ja pitää silmällä, osoittavatko sakramentin nauttineet, että seurauksena siitä on hedelmiä ja keskinäinen rakkaus. Elleivät he näin tahdo tehdä, niin voitaisiin heidät mahdollisesti sulkea pois seurakunnan yhteydestä. Näin päättäisiin taasen oikeaan tolkkuun ja tiedettäisiin, kutka ovat oikeita kristityitä.

Olkoon nyt täksi kertaa puhuttu sakramentin nauttimisesta. Me tahdomme vielä puhua vähän ripistä ja tulla siinä päätökseen. Ripistä lausutaan myöskin muutamia sanoja, joilla pappi Jumalan puolesta päästää synneistä; näitä sanoja ei suinkaan tule ylönkatsoa. Me emme tahdo ketään pakottaa luettelemaan kaikkia syntejensä, mutta älköön kuitenkaan kukaan menkö Herran pöytään, jos hän ripin ylönkatsoo. Mutta olemmehan siitä usein saarnanneet. Kuitenkin tahdomme siitä nytkin näin puhua ja kehoitella: Kun tahdot ripittäytyä, niin ota vaari siitä, että paljoa enemmän tarkastelet ja ajattelet tulevaista kuin mennyttä elämääsi. Älä suinkaan niin tee, kuten tähän asti on tehty, että on menty ripille käskyn vuoksi, joka määräsi joka vuosi ripittäytymään. Näin on suuresti omiatuntoja kiusattu, koska on pakotettu luettelemaan kaikki asiat

kaikkine sivuseikkoineen, milloin, kuinka ja missä. Tässä on sitten ainoastaan sitä ajateltu, kuinka rippi vaan saataisiin suoritetuksi, eikä ole pidetty huolta vastaisen elämän parantamisesta. Tässä on senvuoksi sellainen käännös tehtävä, että rupeat ajattelemaan vastaista elämääsi, sillä se on pian anteeksi annettu, mitä ennen olet syntiä tehnyt. Erityisesti tulee sinun katsoa, että uutta elämää alkaisit ja että itsessäsi tuntisit entisen elämäsi sinua inhoittavan ja kyllätyttävän.

Koettele siis, onko sinulla tällainen mieli; ellei ole, niin ei sinua ollenkaan auta, vaikka elämäsi iän ripissä viettäisit. Sitä vartenhan sinä toki ripillä käyt, että synneistäsi pääsisit ja saisit kehoitusta uutta elämää alkamaan, sekä että voisit sanoa syntisi olevan poistetun ja Jumalan sinulle armollisen. Paavi on niin käskenyt ja säätänyt, että joka vuosi Pääsiäisenä käytäisiin ripillä Herranehtoolliselle mentäessä, ja että kaikki tunnustettaisiin, mitä vuoden kuluessa on rikottu ja niin sitten vuosi vuodelta. Kuitenkin olisi asian pitänyt jäädä vapaaehtoiseksi, ainoastaan niiden käytettäväksi, jotka huomaavat haluavansa uutta elämää alkaa; silloin käyköön kukin ripitettäväksi, milloin kulloinkin tahtoo. Paavilaiset ovat luulleet syntein katumisen ja uuden elämän alkamisen olevan omassa vallassamme ja va-

paassa tahdossamme; sen vuoksi ovatkin lainmääräyksillä tätä ottaneet ajaaksensa. Näin ovat he pakottaneet ihmiset valehtelemaan ja sanomaan että heitä heidän syntinsä inhoittavat, vaikka se ei ole totta ollutkaan; katsokaa sen vuoksi, että olisitte asiasta selvillä.

Toinen tähän kuuluva asianhaara on se, että oikealla uskolla kuulet synnin päästön etkä epäile ripittäjän sanoja itse Jumalan sanoiksi. Jumala on nimittäin niin nöyrytnyt ja alentunut, että hän asettaa oman pyhän sanansa ihmisen suuhun, ettei rippivieras ollenkaan epäilisi hänen itsensä sitä sanovan. Ottakaamme siis mekin se niin vastaan, kuin Jumala itse sen antaisi. Hän on tehnyt tämän sinun hyväksesi, sillä sinä et ehkä kestäisi, jos hän itse sinua puhuttelisi! Kuinkahan sinä kiittäisitkään maailman ääreen saakka, jos kuulisit, että Jumala itse siellä puhuu? Häntä kuulet nyt kotonasi ovesi edessä; miksi et sitten ota siitä vaarin? Siinä hän on yhtä varmasti ja vielä varmemmastikin, sillä tässä on sinulla hänen lupauksensa, mutta ei siellä. Pidä siis siitä huolta, että näin uskoisit ja sen jälkeen ajattelisit uutta elämää alkaa; muutoin on sinun parempi pysyä pois ripistä ja Herran pöydältä. Tähän tahdomme tällä kertaa lopettaa Jumalan armoa rukoillen. Amen.